

В.О. Сухомлинського. – 2013.

3. Олійник С.О. Дебіторська заборгованість: сутність та класифікація / С.О. Олійник// Національний університет біоресурсів і природокористування. – 2013.

4. Пасінович І. І. Актуальні проблеми аналізу і управління дебіторською заборгованістю підприємства/ О.М. Шевчук //Економіка. Управління. Інновації. Львівська державна фінансова академія. – 2013. - № 2 (10).

5. http://sophus.at.ua/publ/2014_04_17_18_kampodilsk/sekcija_3_2014_04_17_18/o_blik_rozrakhunkiv_z_debitorami_i_kreditorami/53-1-0-902

Автор: Томишинець Вікторія Вікторівна, студентка економічного факультету, спеціальність «Облік і аудит» Національного університету біоресурсів і природокористування, м. Київ, Україна.

Сфера наукових інтересів: актуальні питання обліково-аналітичного управління дебіторською заборгованістю; фінансовий механізм підприємства.

Зв'язок з автором: vika.tomishinets@mail.ru

УДК 336.746

JEL M 00

Олеся Тоцька

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

НОВОЗАВІТНІ ГРОШОВІ ОДИНИЦІ У ФОКУСІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРИВНІ

У статті на основі детального аналізу книг Нового Завіту визначається, які грошові одиниці згадані в біблійних текстах. Дається характеристика гебрейської, римських і грецьких мір вартості. Проводиться їхнє порівняння із сучасною українською гривнею. Відповідно до цього пояснюється економічний зміст деяких новозавітних текстів.

Ключові слова: *Новий Завіт, грошові одиниці, міри вартості, гривня.*

New Testament Monetary Items in Focus of Ukrainian Hryvnya. In the article on the basis of the detailed analysis of books of New Testament it is determined, what monetary items are mentioned in biblical texts. Description of Hebray, Roman and Greek measures of cost is given. Their comparison with the modern Ukrainian hryvnya is made. In accordance with it economic maintenance of some New Testament texts is explained.

Keywords: *New Testament, monetary items, measures of cost, hryvnya.*

Новозавітні грошові одиниці в фокусі української гривні. В статті на основі детального аналізу книг Нового Завіта визначається, які грошові одиниці згадані в біблійних текстах. Дається характеристика гебрейської, римських і грецьких мір вартості. Проводиться їхнє порівняння із сучасною українською гривнею. Відповідно до цього пояснюється економічний зміст деяких новозавітних текстів.

некоторых новозаветных текстов.

Ключевые слова: *Новый Завет, денежные единицы, меры стоимости, гривня.*

Люди, які читають Новий Завіт і відвідують Літургії, можуть зустріти в текстах Біблії та проповідях священників згадки про грошові одиниці того часу. Але тим, хто не займається нумізматикою та вивченням історії Стародавнього Риму чи Ізраїльського царства, можливо важко до кінця зрозуміти глибинний економічний зміст цих біблійних уривків. Саме тому вважаємо за доцільне заповнити таку прогалину, провівши порівняльний аналіз новозавітних мір вартості з українською гривнею.

Про біблійні грошові одиниці йде мова в статті В. Олійника [1], посібниках з економічної історії [2] тощо. Але в цих публікаціях описуються й інші міри вартості, про які немає згадок у Святому Письмі; значний акцент робиться на їхній історії.

Метою написання статті є вияснення економічного змісту новозавітних текстів, в яких йде мова про тогочасні монети. Для її реалізації потрібно розв'язати такі завдання:

- 1) визначити, які грошові одиниці згадуються в текстах Нового Завіту;
- 2) дати їхню детальну характеристику;
- 3) провести порівняння новозавітних мір вартості з вітчизняною національною валютою – гривнею;
- 4) провести економічну інтерпретацію деяких біблійних текстів на сучасний український лад.

У дослідженні використовуватимемо додатки до Святого Письма російською мовою [3], Біблію українською мовою [4], а також Симфонію [5] – книгу, в якій слова Біблії розташовані в алфавітному порядку для швидшого пошуку потрібних цитат.

Усіх книг Нового Завіту є 27 і вони поділяються на такі п'ять частин:

- 1) Чотириєвангеліє – Євангелії від Матфея, Марка, Луки й Іоана;
- 2) книга історична – Діяння святих апостолів;
- 3) соборні послання святих апостолів – Якова, Петра (два), Іоана (три), Іуди (разом – сім);
- 4) послання святого апостола Павла – до римлян, коринф'ян (два), галатів, ефес'ян, філіп'ян, колос'ян, солун'ян / фессалонікійців (два), Тимофія (два), Тита, Філімона, євреїв (разом – 14);

5) книга пророцька – Одкровення святого Іоана Богослова.

Події, описані в цих книгах, відносяться до I ст. н. е. У той час Ізраїль знаходився під владою Римської імперії. Тому на його території в обігу були римські та грецькі грошові одиниці. Окрім них, була у вжитку й національна срібна гебрійська валюта – срібник (шекель), яка дорівнювала чотирьом драхмам. Саме в 30 таких монет була оцінена Іудина зрада Ісуса Христа (Мф. 26:14–16).

Співвідношення *римських* грошових одиниць, про які йде мова в Новому Завіті, зобразимо на рис. 1.

Рис. 1. Римські грошові одиниці

Динарій – римська срібна монета, яка приблизно відповідала грецькій драхмі. В епоху Нового Завіту один динарій складав звичайну денну плату солдата чи працівника-поденника [3, 8]. Динарій згадується в Євангеліях усіх чотирьох євангелістів і Одкровенні святого Іоана Богослова:

1) у притчі про немилосердного боржника, який заборгував цареві 10 000 талантів, та, будучи звільнений від цього боргу, не захотів простити своєму товаришу борг у 100 динаріїв (Мф. 18:23–35);

2) у притчі про робітників у винограднику, яких господар наймав по динарію за день (Мф. 20:1–16);

3) у розповіді про те, як Ісус на запитання фарисеїв про сплату податків, наказав принести монету, якою сплачується податок, – динарій, і запитав, чиє на ньому зображення та напис (Мф. 22:15–22; Мк. 12:13–17; Лк. 20:20–26);

4) у згадці про чудо нагодування п'яти тисяч народу, коли апостоли на пропозицію Ісуса нагодувати людей, запитали чи піти купити хліба на 200 динаріїв і дати їм їсти (Мк. 6:30–44); а також апостол Филип казав, що хліба, купленого на 200 динаріїв, усім присутнім не вистачить (Ін. 6:1–15);

5) у розповіді про намащення Ісуса миром, коли одна жінка розбила алавастрову посудину мира з чистого дорогоцінного нарда та

вилали Йому на голову, а дехто обурювався, що це миро можна було б продати більше як за 300 динаріїв і роздати вбогим (Мк. 14:3–9; Ін. 12:1–11);

6) у порівнянні двох боржників одного лихваря, одному з яких було прощено борг у 500 динаріїв, а іншому – в 50 (Лк. 7:41–43);

7) у притчі про милосердного самарянина, який залишив господарю заїжджого двору два динарії, щоб той подбав про пораненого чоловіка (Лк. 10:25–37);

8) в Одкровенні святого Іоана Богослова, де сказано, що він чув голос, який говорив: мірка пшениці за динаріїв і три мірки ячменю за динаріїв (Одкр. 6:6).

Асарій – римська мідна монета, яка дорівнювала чотирьом кодрантам [3, 4]. Про один асарій іде мова, як про ціну за дві малі пташки (Мф. 10:29), а про два асарії – як ціну за п'ять малих птахів (Лк. 12:6).

Кодрант – найдрібніша римська мідна монета, четвертина асарія [3, 12]. Кодрант згадується в повчанні про те, що потрібно швидко миритися зі своїм суперником, щоб не потрапити у в'язницю, з якої не вийдеш, поки не віддаси останній кодрант (Мф. 5:25–26); а також у розповіді, де описується як одна вбога вдова поклала в скарбницю все, що мала, – дві лепти, тобто кодрант (Мк. 12:41–44).

Співвідношення *грецьких* мір вартості, про які йде мова в Новому Завіті, зобразимо на рис. 2.

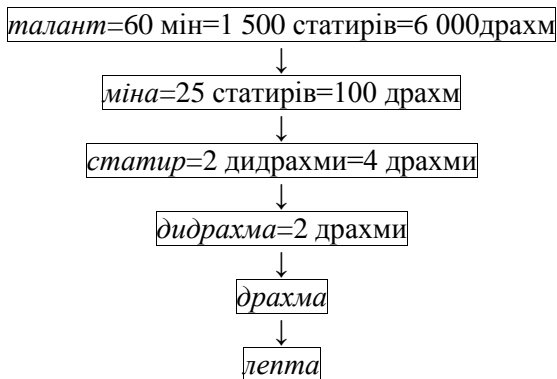

Рис. 2. Грецькі міри вартості

Талант – грецька міра вартості (приблизна ціна 26 кг срібла) [3, 27]. Він згадується:

1) у притчі про немилосердного боржника (Мф. 18:23–35);

2) у притчі про таланти (п'ять, два й один), які довірив своїм рабам господар (Мф. 25:14–30).

Про талант також йде мова в Одкровенні святого Іоана Богослова, де сказано, що град, завбільшки як талант, упав з неба на людей (Одкр. 16, 21). Але тут, на нашу думку, слово «талант» вживається або як древньоєврейська (біля 34 кг), або грецька (біля 26 кг) [3, 27] міра ваги.

Міна – грецька міра вартості (приблизна ціна 430 г срібла) [3, 15]. Про неї згадується в притчі про десять мін, які один чоловік високого роду, вирушаючи в далеку країну, дав своїм десятком рабам для тощо, щоб вони пустили їх у діло (Лк. 19:11–28).

Статир – грецька срібна монета, рівна чотирьом драхам [3, 26]. Її мав знайти апостол Петро в роті риби для того, щоб заплатити податок на храм за Ісуса Христа та за себе (Мф. 17:24–27).

Дидрахма (подвійна драхма) – грецька срібна монета вартістю в дві драхми [3, 8]. У часи Ісуса Христа щорічна пожертва на храм, яка повинна була вноситись кожним юдеєм, дорівнювала саме двом драхам (Мф. 17:24–27).

Драхма – грецька срібна монета [3, 8]. Згадується в притчі про загублену жінкою драхму (Лк. 15:8–9) та розповіді, про те, що після тих чудес, які вчинив апостол Павло в Ефесі, багато людей, які займалися чародійством, зібравши свої книги загальною вартістю 50 000 драхм, спалили їх перед усіма (Діян. 19:19).

Лепта – найдрібніша грецька мідна монета в епоху Нового Завіту [3, 14]. Згадується в розповіді про дві вдовині лепти (Мк. 12:41–44; Лк. 21:1–4).

Далі проведемо порівняння описаних вище срібних і мідних монет із українською гривнею. Для цього скористаємося офіційним курсом срібла, встановленим Національний банк України станом на 14.11.2014 р.: 2 425,91 грн за 10 тройських унцій [6]. Слід зазначити, що маса тройської унції дорівнює 31,1034768 г [7]. Тобто цей курс встановлений приблизно за 311 г срібла. Відповідно вартість 1 кг срібла становитиме близько 7 800 грн. З огляду на це сформуємо рис. 3, 4.

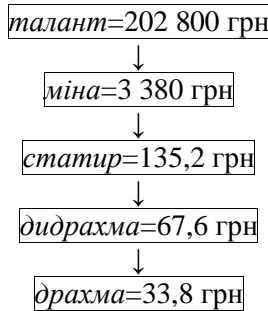

Рис. 3. Співвідношення грецьких і української грошових одиниць

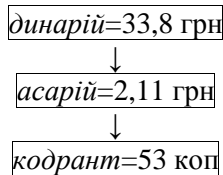

Рис. 4. Співвідношення римських і української грошових одиниць

Вивівши такі співвідношення, отримаємо сучасний економічний зміст окремих новозавітних текстів на український лад.

1. Зрада Іудою Ісуса Христа була оцінена в 4 056 грн.
2. Немилосердний боржник був винен цареві 2,028 млрд грн (!), а його товариш йому – 3 380 грн.

3. Робітники працювали у винограднику за 33,8 грн в день. Для порівняння зазначимо, що в 2014 р. мінімальна заробітна плата в Україні в погодинному розмірі становить 7,3 грн [8]. Тобто при восьмигодинному робочому дні вітчизняні робітники повинні отримувати не менше 58,4 грн за день.

4. Податки сплачувалися монетами номіналом 33,8 грн.

5. Апостоли вважали, що 6 760 грн не вистачить для нагодування п'яти тисяч людей. До прикладу, якщо прийняти, що буханка білого хліба зараз коштує 4,75 грн, то на цю суму можна було

б купити 1 423 буханки, і кожному чоловікові, якщо не враховувати жінок і дітей, дісталосся б по 285 г хліба.

6. Миро, яке принесла жінка для намащення Ісуса, коштувало 10 140 грн.

7. Лихвар пробачив одному божникові 16 900 грн боргу, а іншому – 1 690 грн.

8. Милосердний самарянин залишив господарю заїжджого двору 67,6 грн. До прикладу, у Луцьку ночівля одній людині обійдеться від 60 грн у готелі (класичний чотиримісний номер) до 550 грн в butik-готелі Залескі (стандартний двомісний номер із сніданком) [9].

9. Дві малі пташки продавалися за 2,11 грн, а п'ять – за 4,22 грн.

10. Вбога вдова поклала в скарбницю 53 коп.

11. Господар довірив своїм трьом рабам 1,014 млн грн, 405,6 тис грн та 202,8 тис. грн відповідно.

12. Чоловік високого роду дав своїм десятьом рабам для ведення справи по 3 380 грн кожному. Для порівняння зазначимо, що в 2014 р. мінімальна заробітна плата в Україні в місячному розмірі становить 1 218 грн [8]. Тобто отримана ними сума приблизно складає мінімальний офіційний заробіток українця за три місяці.

13. Петро мав заплатити податок за себе та Ісуса в розмірі 135,2 грн. Цікаво, а скільки кожен із нас жертвує на храм у рік?

14. Жінка загубила, а потім знайшла 33,8 грн.

15. Спалені в Ефесі чародійські книги коштували 1,690 млн грн (!). До прикладу, в держбюджеті України на 2014 р. на випуск книжкової продукції за програмою «Українська книга» було передбачено 28,387 млн грн [8].

У результаті проведеного дослідження біблійних текстів можна зробити такі висновки:

1) у Новому Заповіті, окрім гебрейського срібника, згадуються як грецькі, так і римські грошові одиниці;

2) до римських монет відноситься срібна – динарій, а також мідні – асарій і кодрант;

3) грецькими мірами вартості, про які йде мова в Новому Заповіті, є талант, міна, статир, дидрахма, драхма та лепта.

Сподіваємось, що така економічна інтерпретація зазначених вище біблійних текстів на український лад допоможе зрозуміти нашим сучасникам їхній глибинний зміст.

Література:

1. Олійник В. Гроші Святого Письма. Про 30 срібняків, вдовину лепту, зароблені шеляги та зариті таланти / В. Олійник // Дзеркало тижня. – № 14 (643). – 14–20 квітня 2007.
2. Леоненко П. М. Економічна історія: навч. посіб. / П. М. Леоненко, П. І. Юхименко. – К.: Знання-Прес, 2004.
3. Библия. Книги священного писания Ветхого и Нового Завета. Канонические. – М.: Российское библейское общество, 1997. – 1252 с.
4. Біблія. Книги священного писання Старого та Нового Завіту. – К.: Вид-во «Преса України», 2009. – 1416 с.
5. Симфония на Ветхий и Новый Завет. – С.-Пб.: Христианское общество «Библия для всех», 1998. – 1500 с.
6. Офіційні курси банківських металів за 10 тройських унцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/curmetal/detail/metal>
7. Тройська унція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
8. ЗУ «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 16.01.2014 № 719-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/719-18>
9. Сайт бронювань [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.booking.com/searchresults.uk.html>

Автор: Тоцька Олеся Леонтіївна, к.е.н., доцент кафедри менеджменту Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна.

Сфера наукових інтересів: математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці.

Зв'язок з автором: o_totska@meta.ua

УДК 004.003
JEL H 00

Марина Третьякова
УО ФПБ «Международный университет «МИТСО»

**ВЛИЯНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА
УПРАВЛЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИМИ СИСТЕМАМИ**

В статье рассматриваются корпоративные информационные технологии как один из факторов повышения эффективности предприятий в условиях конкурентоспособности.

Ключевые слова: *экономические системы, конкуренция, эффективность, качество, технологии.*